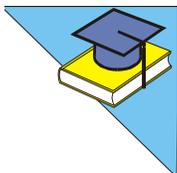

SAMOSTALNI SINDIKAT VISOKOG OBRAZOVANJA I ZNANOSTI BOSNE I HERCEGOVINE HIGHER EDUCATION AND SCIENCE UNION OF EMPLOYEES IN BOSNIA AND HERZEGOVINA

General Secretary: P.P. 32 Zenica, 72000 Zenica, Prve zeničke brigade 1A, BiH
Obala Kulina Bana 1, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

10 ključnih preporuka od ETUCE o

Šta je potrebno da se unaprijedi u Kvalitetu Obrazovanja u Evropi?

Usvojeno od ETUCE Komiteta 23 – 24 Oktobra 2013. godine

U svjetlu inicijative EI za Kvalitetnije obrazovanje - „Bolji Kvalitet Obrazovanja za Bolji Svijet“ već je 2012. godine ETUCE – EI Evropska Regionalna Konferencija, koja je jasno identificirala potrebu za daljnjim radom na suprotstavljanju krizi na području radnih uslova i plata nastavnom osoblju, predstavnici ETUCE članica su se sabrali na specijalnom skupu u Briselu dana 23 oktobra 2013. godine da prodiskutuju o pitanju: **Šta je potrebno da se unaprijedi kvalitet obrazovanja u Evropi?**

Utvrđujući da kvalitet obrazovanja počiva na tri stupa: Kvalitetu nastave, Kvalitetu nastavnih sredstava za nastavu i učenje i Kvalitetu uslova za nastavu i učenje, učesnici ovoga savjetovanja se slažu da slijedćih 10 ključnih preporuka treba predočiti ETUCE Komitetu u vremenu 23 – 24 oktobra 2103. godine na daljnje vijećanje i usvajanje.

1. Kvalitetno obrazovanje – osnovno ljudsko pravo i opće dobro

Kvalitetno obrazovanje je osnovno ljudsko pravo i opće dobro, i kao takvo vladama u Evropi je obaveza i odgovornost. Prema članu 26. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima stoji da „Svako ima pravo na obrazovanje“, na svim nivoima obrazovanja, uključujući rano djetinjstvo, osnovno, niže i više srednje obrazovanje, stručno obrazovanje i obuku, posebno potrebno obrazovanje, visoko obrazovanje i obrazovanje za odrasle. ETUCE vizija kvalitetnog obrazovanja za sve učenike, studente i odrasle u evropskoj regiji nije samo definisana u terminu završetka učenja, nego također i u terminu punog razvoja individue i njen/njegov doprinos demokratskom društvu. Optimalna udjelba resursa kao investicije u budućnost Europe je u interesu ekonomije i društva u Evropi, i zato je važno pružiti obrazovanje visokog kvaliteta svakom djetetu, bez obzira na blagostanje roditelja ili porijeklo.

2. Vizija kvalitetnog obrazovanja Evropskog sindikata nastavnog osoblja

Sa stanovišta potsticanja vizije kvaliteta obrazovanja Evropskih sindikata obrazovanja i potpore visokom kvalitetnom obrazovanju za sve kao jednom od temeljnih stubova pravednog i demokratskog

društva, organizacije ETUCE članice pozivaju na univerzalni i slobodan pristup kvalificiranim nastavnicima, modernim nastavnim pomagalicama i resursima, te potpomognuta i sigurna okruženja za obrazovanje i učenje, koja su pružaju podršku, koja su osjetljiva na polove i potpuno slobodna od diskriminacije.

3. Pristup kvalitetnom obrazovanju za sve

Ciljajući na podizanja javne svijesti da je pristup kvalitetnom javnom obrazovanju temeljna odrednica za svakog građanina, organizacije ETUCE članice učvršćuju svoju podršku EI inicijativi „Ujedinjeni za kvalitetno obrazovanje“ da će biti odgovorni u zajedničkoj akciji za kvalitetno obrazovanje, kao i kvalitetnu početnu obuku nastavnika i kontinuirano stručno usavršavanje.

4. Financiranje javnog obrazovanja

U vezi sa trekućim primjenjenim oštrim politikama štednje nekih vlada, koje su djelomično inicirane ekonomskom krizom i određene od strane „Tri svjetska naredbodavca“, organizacije ETUCE članice odbacuju dještva ovih politika, koja su određena političkim ideologijama i protivne su širokom pristupu obrazovanju. Zato organizacije ETUCE članice osuđuju povećanje privatizacije potencijalnih profitabilnih obrazovnih usluga sa slobodnim utjecajnim poduhvatima, koji ugrožavaju široki pristup obrazovanju. ETUCE i njegove organizacije članice zato traže javno obrazovanje koje je besplatno.

5. Jednake mogućnosti i socijalna mobilnost

Kvalitetno obrazovanje trebalo biti osigurano pravično na neprofitnoj osnovi. Vlade moraju da budu odgovorne da osiguraju adekvatne resurse za opće dostupno obrazovanje kroz fer i progresivno oporezivanje. Važnost globalnog pravednog oporezivanja nije ograničena da ojača javno obrazovanje, nego je i neophodna za veću jednakost mogućnosti i socijalnu mobilnost.

6. Kvalitetna obuka nastavnog osoblja

Afirmiranjem vitalne uloge nastavnog osoblja i sindikata u kvalitetnom obrazovanju, organizacije ETUCE članice ojačavaju obaveze nastavnika i njihovih sindikata da preuzmu vodstvo u borbi za pristup za sve studente i obnove obrazovanje za javno dobro. Nastavnici su najvažniji stručni obrazovni resurs za studente i kritična odrednica kvaliteta obrazovanja; zato njihov doprinos i status treba biti adekvatno priznat. Prema nastavnicima se treba odnositi sa profesionalnim poštovanjem i treba im omogućiti visoko kvalitetno početno obrazovanje i kontinuirano stručno usavršavanje koje im je potrebno.

7. Privlačnost nastavničkog zanimanja

Osiguranje visoko kvalifikovanog i motivisanog nastavničkog kadra je ključ za uspostavljanje kvaliteta u sistemu obrazovanja. Na osnovu toga, ETUCE i njegove organizacije članice zastupaju prepoznavanje i zaštitu prava nastavnika, spoznavanje njihove stručne perspektive u upravljanju i potrebe za pravednim radnim uslovima i adekvatnim platama, beneficijama i pravednom penzijom, jednakom za žene i muškarce, pristup obrazovanju i kontinuiranom stručnom usavršavanju, odgovarajućim obrazovnim i učnim resursima, te zdravoj i sigurnoj radnoj okolini. To su preduslovi koji će pomoći da nastavnička struka postane mnogo privlačnija i da ohrabriti mnoge da se odluče za karijeru nastavnika.

8. Sindikati obrazovanja i instrumenti socijalnog dijaloga

Prepoznavanje socijalnog dijaloga kao pokretačke snage za uspješnu ekonomiju i socijalnu reformu, organizacije ETUCE članice naglašavaju potencijal sindikata za podizanju svijesti o posljedicama ekonomskih i socijalnih promjena u socijalnom sistemu, obrazovanju i tržištu rada. Sindikati obrazovanja igraju ključnu ulogu u reosiguranju nužnih uslova, koji će stimulisati otvaranje radnih mjesta, prvenstveno kroz olakšavanje ekonomskog oporavka i tržišta rada kao i društvenog uključivanja. Zato je od najveće važnosti da vlade i poslodavci osiguraju okruženje tržišta rada za sindikat obrazovanja da djeluje slobodno i nezavisno.

9. Uključivanje sindikata obrazovanja u direktne ili indirektne odluke sektora obrazova

Uključivanje sindikata obrazovanja da djeluju, direktno ili indirektno, u elaboriranju i implementaciji politika, je vitalno sa stanovišta uzimanja u obzir njihovih pozicija. Zato organizacije ETUCE članice zahtijevaju da, povremene konzultacije sa socijalnim partnerima na nacionalnom, regionalnom i obrazovno institucionalnom nivou, budu smislene i sistematske, dozvoljavajući nužne analize i prijedloge kao i usaglašavanja tokom procesa odlučivanja. Posebno je važno njegovati socijalni dijalog na lokalnom nivou, koje uključuje i nastavnike i vodstvo ustanove.

10. Međusobno povezane konsultacije socijalnih partnera ciljano za ekonomski i socijalni napredak

Pozivanje na međusobno povezane konsultacije i respektibilan proces konsultacija nacionalnih i/ili evropskih socijalnih partnera od vlada na nacionalnom nivou, kao i s Komisijom, Vijećem i Parlamentom na evropskom nivou, organizacije ETUCE članice traže da socijalna dimenzija Evropske monetarne unije bude doprinos ekonomskom i socijalnom napretku u EU. Priznavajući važnost obrazovanja kao prioritetne poluge napretka, politike treba da zato budu razrađene da vode do ekonomskog i socijalnog napretka.

Generalni Sekretar – General Secretary
SSVOiZ BiH - HESUEBH
Derviš Pihura